

Zbirka medijskih objav

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI, za obdobje 1. 5. 2015

Število objav: 11	Pa ta viža ni preč: 0	Rado Simoniti - ... besede: 0
Internet: 5	Borderliner: 0	Svetovni dan ... petja: 0
Novice: 2	Tekmovanje ... Savi: 1	
Tisk: 5	Zborovsko ... Evrope: 0	
<hr/>	Slovensko ... pesem: 0	
Spremljane teme:	Srečanje ... brega: 1	
Srečanje big bandov: 0	Vizije, ... skupin: 1	
Javni sklad ... dejavnosti: 10	Tekmovanje ... stopnji: 0	
Kulturna šola: 0	Ringaraja: 0	
Linhartovo srečanje: 0	Klovnbuf: 0	
Festival MareziJazz: 0	Kiparska delavnica Les: 0	
Tabor ... Stični: 0	Mladinska ... Piran: 0	
Opus 1: 0	Mednarodni ... Beltinci: 0	
Pika miga: 0	Državno srečanje ... pelji: 0	
Mednarodno ... Maribor: 0	Likovna delavnica ... Paki: 0	
Adamičeva pomlad: 0	Mentorjev feferon 2013: 0	
Priznanja JSKD: 0	Prevajalnica JSKD: 0	
Pevci nam ... godejo: 0	Mednarodna ... pedagogike: 0	
Živa, festival ... mladih: 0	Tekst v podobi: 0	
Potujoča muzika: 0	Balada o strugarju: 0	
Festival neodvisnega filma: 0	Sklepno ... avtoric: 0	
Filmski ... laboratorij: 0	Dan kulturnih ... kulture: 0	
Festival mlade ... Urška: 0	Slovenski zborovski arhiv: 0	
Rastoča knjiga: 0	Zmes za ples, ... plesu: 0	
Srečanje ... ustvarjalcev: 0	Ljubiteljska ... kriza: 0	
LOAC: 0	Maraton v Španskih boricih: 0	
Žive besede - festival: 0	Musica creativa: 0	
	Mentor, ... mentorje: 0	
	Parafraze: 0	
	Kult3000: 0	
	Bojan ... tirnice: 0	
	KULT3000 Monošter: 0	
	Teden ljubiteljske kulture: 0	
	Delavnica, polna nereda: 0	

Seznam objav v zbirki:

Tisk	Naslov	Dobra volja je najbolja		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Gorenjski glas - Jeseniške novice; 37.000	Stran: 11	Površina: 108 cm ²
	Rubrika, Datum	priloga Jeseniške novice; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 5	Avtor	Andraž Sodja		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...Dobra volja je naj bolj a V kulturnem domu na Slovenskem javorniku je potekalo srečanje otroških pevskih zborov, ki ga pripravlja Območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti Jesenice. Sedemdesetčlanski mladinski zbor OŠ Koroška Bela Andraž Sodja Devet otroških pevskih zborov, med njimi tudi kar 70-članski mladinski pevski zbor...			

Tisk	Naslov	Lutke obiskale Šoštanj		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Naš čas; 20.000	Stran: 8	Površina: 132 cm ²
	Rubrika, Datum	Kultura; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 6	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	... Šoštanj, 21. aprila - Pretekli teden so oder šoštanjskega kulturnega doma zavzele lutke. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti - Območna izpostava Velenje, in Zavod za kulturo Šoštanj sta bila o_tganizatorja regijskega srečanja lutkovnih skupin celjske regije. Mladi gledalci so...			

Tisk	Naslov	Bogata tradicija: tudi dve častni Maroltovi znački		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Panorama;	Stran: 8	Površina: 457 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 8	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...in običaje, ki jih folklornik predstavlja,« je še povedal dolgoletni vodja. Ob jubileju so bile makolskim folklornikom podeljene tudi Maroltove značke Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti , ki jih prejmejo posamezniki za aktivno udejstvovanje na področju ljubiteljske folklorne dejavnosti. Podeljenih je bilo 13 bronastih Maroltovih značk za...			

Tisk	Naslov	Besede na prostem		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Rogaške novice;	Stran: 10	Površina: 289 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Andreja Staršek		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti , Srečanje manjšinskih avtorjev Sosed tvojega brega		
Povzetek	...Rogatec je gostil 37. srečanje manjših pesnikov in pisateljev Sosed tvojega brega . Na osrednji prireditvi so obeležili 90 let VLadimirja Vekiča. » Piše: Andreja Strašek » Foto: Andreja Strašek Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) organizira natečaj in državno srečanje manjših pesnikov in pisateljev Sosed tvojega brega . Natečaj je namenjen samo avtorjem, ki - ne glede na državljanstvo...			

Tisk	Naslov	Na reviji zapeli pomladi		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Novice - Slovenske Konjice;	Stran: 9	Površina: 111 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 10	Avtor	E. N.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti , Tekmovanje otroških in mladinskih pevskih zborov Zagorje ob Savi		
Povzetek	... Vsakoletna Območna revija otročkih in mladinskih pevskih zborov »Zapojmo pomladi je letos potekala v avl i OŠ Ob Dravinji Slovenske Konjice .V organizaciji Območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti...			

Internet	Naslov	Viakreativa		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Regionalobala.si;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 11	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...ob 19:00 Plesni studio Lai in Gledališče STEPS Izola sta pripravila zanimiv plesno gledališki dogodek. Org.: PS LAI, Gledališče Steps, CKŠP Izola, OI JSKD Izola in Občina Izola http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/viakreativa ...			

Internet	Naslov	Plesni utrinki		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Regionalobala.si;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...ob 11:00 Na regijskem srečanju plesnih skupin se predstavljajo primorske plesne skupine, ki so bile izbrane na območnem srečanju plesnih skupin. Org.: JSKD MO koordinacija, CKŠP izola in Občina Izola http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/plesni-utrinki...			

Internet	Naslov	MoPZ Delfin		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Regionalobala.si;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...MoPZ Delfin Park Pietro Coppo, Izola 16.05.2015 ob 10:00 Nastop MoPZ Delfin DU Jagodje Dobrava Org.: OI JSKD Izola in CKŠP Izola http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/mopz-delfin/ ...			

Internet	Naslov	Zlato jabolko		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Regionalobala.si;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Unknown		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...Razstavljajo: Helena Balentič, Danjela Bucaj Paradiž, Liljana Čebokli, Katja Debevec, Jožica Golja, Saša Kuder, Zdenka Petek, Veronika Sedevcic in Suzana Zorč. Mentor: akademski slikar Gani Llaloshi. Za žlahtno kapljico bo poskrbel pokrovitelj Vina Štule. Dogodek je v sklopu Tedna ljubiteljske kulture 2015. Org.: LD...			

Novice	Naslov	Pesem, žlahtno samozavedanje		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Primorske.si;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 17	Avtor	Neva Blazetič		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		
Povzetek	...Pomembno je, da pejejo in se družijo tudi v manjših krajih, da po svojih zmogljivostih čim lepše zapojejo," razmišlja vodja tolminske območne izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti Silva Seljak. Čim lepše peti In prav to, čim lepše peti, je vodilo Primorske peje, ki ni tekmovalnega značaja. V Trenti so se predstavili zbori in skupine...			

Novice	Naslov	Malo moraš biti tudi nor		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Vecer.com;		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 4. 2015		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Matija Stepišnik		
	Teme	Vizije, festival mladinskih gledaliških in rock skupin		
Povzetek	...potrjeval tudi sam kot poslanec, lahko vidim, da je Slovenijo premetavalo. Od recepta do recepta, brez konsistentne, na družbenem soglasju utemeljene skupne vizije. Med stvarmi, zaradi katerih imam občutek krivde, sta denimo bančna sanacija in sklep o privatizaciji 15 podjetij." Ta je zdaj vedno znova tako aktualen,...			

Dobra volja je najbolja

V kulturnem domu na Slovenskem Javorniku je potekalo srečanje otroških pevskih zborov, ki ga pripravlja Območna izpostava **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** Jesenice.

Sedemdesetčlanski mladinski zbor OŠ Koroška Bela

ANDRAŽ SODJA

Devet otroških pevskih zborov, med njimi tudi kar 70-članski mladinski pevski zbor Osnovne šole Koroška Bela, se je udeležilo srečanja otroških pevskih zborov z naslovom Dobra volja je najbolja, ki ga je pripravila Območna enota **Javnega sklada za**

kulturne dejavnosti Jesenice. Skupaj je na odru kulturnega doma nastopilo kar 309 mladih pevk in pevcev iz občin Kranjska Gora, Jesenice in Žirovnica. Srečanje je strokovno spremljala uveljavljena slovenska zborovodkinja Andreja Martinjak, ki je zborovodjem dala strokovno mnenje o napredku zborov.

Lutke obiskale Šoštanj

Šoštanj, 21. aprila – Pretekli teden so oder šoštanjskega kulturnega doma zavzele lutke. **Javni sklad RS za kulturne dejavnosti** – Območna izpostava Velenje, in Zavod za kulturo Šoštanj sta bila organizatorja regijskega srečanja lutkovnih skupin celjske regije. Mladi gledalci so si ogledali štiri lutkovne predstave, in

sicer Svinjskega pastirja v izvedbi Lutkovnega gledališča Velenje, Kravo na luni, ki jo je na oder postavila lutkovna skupina Zverinice iz OŠ Petrovče, ter predstavi O orlu, ki je mislil, da je kokoš, ki jo je odigrala Dravinjska župca iz OŠ Dravinja, in Ups, jaz pa sem zelen, v izvedbi Lutkovnih mulcev iz OŠ Šmarje.

Regijski selektor Matevž Gregorič

je bil nad videnim zelo navdušen. Tovrstna srečanja dokazujejo neurtudno delo mentorjev in otrok, ki so še vedno polni idej. Nemalokrat sodelujejo v celotnem postopku nastajanja predstave, saj lutke pogosto sami izdelajo in nato predstavijo tudi odigrajo.

Iz predstave »Ups, jaz pa sem zelen« skupine Lutkovni mulci osnovne šole Šmarje (foto: Dejan Tonkli)

30 let plesa in petja makolskih folklornikov

Bogata tradicija: tudi dve častni Maroltovi znački

Folklorniki iz Makol plešejo in pojejo že 30 let. Jubilej Folklorne skupine Prosvetnega društva Anice Černejeve Makole so plesalci in godci obeležili 11. aprila, ko so se jim na makolskem odru pridružili tudi pevci in godci prosvetnega društva, glasbena skupina Mak, folklorniki OŠ Anice Černejeve ter člani Folklornega društva Lancova vas.

Makolska folklorna skupina pleše štajerske plese, ohranja običaje in navade domačega kraja, Dravinjske doline in Haloz. V nošah s konca 19. in začetka 20. stoletja se vrtijo po krajih v občini ter izven nje, tudi v tujini. Sodelujejo na območnih in medobmočnih srečanjih folklornih skupin, kjer so že večkrat dobili strokovno oceno, s katero so dosegli državno raven, tudi v letu 2014. In na prireditvi ob obeležitvi 30-letnice delovanja se je zavrtelo deset parov, spremljalo pa jih je pet godcev, najmlajša članica je štela 13 let, najstarejši član pa 78 let.

Vodja folklornikov je že 19 let domačin Franc Skledar, ki ideje za splete črpa iz lastnih izkušenj, saj so njegovi predniki skrbno negovali običaje, pa tudi iz pričevanj, zapiskov in pisem starejših krajanov in krajank.

»Včasih je potrebnih zgolj nekaj besed in se rodi ideja,« je povedal. In to idejo nato prenese na folklornike. Vendar zgolj naučiti se plesnih korakov po Skledarjevem mnenju ne zadostuje. »Folklor ni zgolj učenje plesov, biti del folklorne pomeni tudi razumeti čas in običaje, ki jih folklornik predstavlja,« je še povedal dolgoletni vodja.

Ob jubileju so bile makolskim folklornikom podeljene tudi Maroltove značke Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, ki jih prejmejo posamezniki za aktivno

udejstvovanje na področju ljubiteljske folklorne dejavnosti. Podeljenih je bilo 13 bronastih Maroltovih značk za več kot pet let članstva. Značko so prejeli Gregor Aksentijević, Laura Fišer, Renato Korez, Lea Lampret, Aleš Lorber, Matej Mesarič, Špela Pušaver, Mario Štih, Blaž Vantur, Mojca Vtič in Stanislav Žerak. Srebrno Maroltovo značko za več kot deset let plesa so prejeli Anita Koren, Martin Mesarič, Niko Mesarič, Dorotheja Mlaker Krošel, Mateja Vouk in Sebastijan Žerak. Za zlato Maroltovo značko pa je bilo treba vztrajati več kot 15 let in tudi takih je nekaj med folklorniki, ti so Igor Galun, Branko Koren, Andrej Krošel in Danica Mesarič.

Za več kot 30-letno zvestobo v ljubiteljski kulturi na področju folklorne pa sta častno Maroltovo značko prejela Viljem Mesarič in Franc Skledar.

(Foto: Milan Sternad)
FS Anice Černejeve
Makole

SREČANJE PESNIKOV IN PISATELJEV

Besede na prostem

Rogatec je gostil 37. srečanje manjših pesnikov in pisateljev **Sosed tvojega brega**. Na osrednji prireditvi so obeležili 90 let Vladimirja Vekića.

» Piše: Andreja Strašek

» Foto: Andreja Strašek

Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD) organizira natečaj in državno srečanje manjših pesnikov in pisateljev **Sosed tvojega brega**. Natečaj je namenjen samo avtorjem, ki – ne glede na državljanstvo – stalno ali začasno bivajo v Sloveniji, pišejo predvsem v svojem maternem jeziku, ki pa ni slovenščina. Na natečaj se je prijavilo 36 literarnih ustvarjalcev, ki pišejo v albanskem, angleškem, bosanskem, francoskem, hrvaškem, madžarskem in srbskem jeziku. Osem, ki so jih uvrstili v finale, so predstavili na osrednji prireditvi z naslovom Besede na prostem v soboto, 18. aprila, na dvorcu Strmol v Rogatcu.

DEJSTVA

Finalisti 37. natečaja Sosed tvojega brega

Branko Bacović, Marie-Helene Esteoule-Exel, Vida Herga, Mirjana Jerotić, Zlatko Kraljić, Željko Perović, Senada Smajčić in Katica Špiranec.

Na dvorcu Strmol je potekala osrednja prireditev Besede na prostem.

Čestitke Vladimirju Vekiću ob jubileju.

Prireditve je povezovala Carmen L. Oven.

Celodnevni program

Program državnega srečanja manjših pesnikov in pisateljev je potekal čez cel dan. Literati so se zbrali v muzeju na prostem v Rogatcu, kjer so najprej ob jutranji kavici brali svoja dela, si nato ogledali muzej in se izobraževali v delavnici. V delavnici Nastopam, torej sem, ki je potekala pod strokovnim vodstvom **Carmen L. Oven**, so se udeleženci v teoretičnem in izkustvenem delu seznanili z veččinami nastopanja in interpretacije besedil. Druženje so sklenili z osrednjo prireditvijo na dvorcu Strmol.

Jubilej Vladimirja Vekića

Na osrednji prireditvi, ki so jo povezovala Carmen L.

Oven, so najprej obeležili 90 let dolgoletnega soseda **Vladimirja Vekića** iz Rogatca. Njegovo življenjsko pot so predstavili po železniških postajah, saj je Vekić dolga leta delal kot železničar, kar ga je tudi pripeljalo na postajo v Rogatec, kjer se je njegov vlak ustavil. Kot neutrujen literarni ustvarjalec je navzočim predstavil nekaj del iz njegove zadnje pesniške zbirke. Legendarnemu jubilaru sta v imenu **JSKD** čestitali **Leonida Došler** in mag. **Barbara Rigler**. Lepim željam se je pridružil tudi rogaški župan **Martin Mikolič**. Dogajanje, ki ga je spremljal bogat glasbeni program, so sklenili s predstavitev osmih finalistov natečaja.

Na reviji zapeli pomladi

Vsakoletna Območna revija **otroških in mladinskih pevskih zborov** »Zapojmo pomladi« je letos potekala v avli OŠ Ob Dravinji Slovenske Konjice. V organizaciji Območne izpostave **Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti** in ob pomoči OŠ Ob Dravinji in OŠ Loče se je v dveh koncertih predstavilo 13 pevskih zborov, iz vseh osnovnih šol občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje. Zadonela je pesem 600-ih mladih grl, ki so jih vodile zborovodkinje Vlasta Puklavc, Romana Pokorn, Natali-

ja Rošer, Karmen Leskovar, Petra Brdnik Juhart, Janja Pušič, Katja Lovrenčič in Mojca Koban Dobnik.

Program sta vodila **Mila Kotnik** in **Primož Lovrenčič**, devetošolca iz OŠ Loče, revijo je strokovno spremljala priznana zborovodkinja ga. Danica Pirečnik, ki je po končani reviji povedala, da so naši zbori po kvaliteti med najboljšimi v celjski in koroški regiji. (E. N.)

Otroški pevski zbor (1. in 2. razred)
OŠ Ob Dravinji.

Viakreativa

Kulturni dom Izola

22.05.2015

ob 19:00

Plesni studio Lai in Gledališče STEPS Izola sta pripravila zanimiv plesno gledališki dogodek.

Org.: PS LAI, Gledališče Steps, CKŠP Izola, OI **JSKD** Izola in Občina Izola

<http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/viakreativa>

Plesni utrinki

Kulturni dom Izola

16.05.2015
ob 11:00

Na regijskem srečanju plesnih skupin se predstavljajo primorske plesne skupine, ki so bile izbrane na območnem srečanju plesnih skupin.

Org.: **JSKD** MO koordinacija, CKŠP izola in Občina Izola
<http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/plesni-utrinki>

MoPZ

Delfin

Park Pietro Coppo, Izola

16.05.2015
ob 10:00

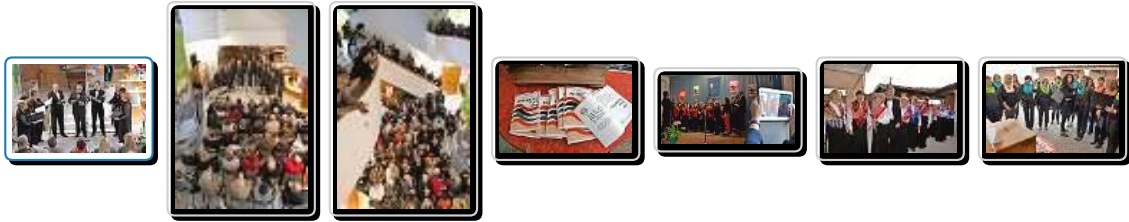
Nastop MoPZ Delfin DU Jagodje Dobrava
Org.: OI JSKD Izola in CKŠP Izola
<http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/mopz-delfin/>

Zlato jabolko

Galerija Alga Izola

02.08.2015
ob 10:00

Otvoritev razstave slik Likovnega društva TUBA iz Izole.
Razstavljajo: Helena Balentič, Danjela Bucaj Paradiž, Liljana Čebokli, Katja Debevec, Jožica Golja, Saša Kuder, Zdenka Petek, Veronika Sedevcic in Suzana Zorč. **Mentor:** akademski slikar Gani Llallosi.
Za žlahtno kapljico bo poskrbel pokrovitelj Vina Štule.
Dogodek je v sklopu Tedna ljubiteljske kulture 2015.
Org.: LD TUBA, CKŠP Izola, **JSKD** OI Izola in Občina Izola.
Vabljeni, vstopnine ni!
<http://center-izola.si/dogodki-in-prireditve/tuba>

Pesem, žlahtno samozavedanje

četrtek, 30. april 2015, 09:00

S koncerti v Gropadi, Trenti in Zavarhu so v nedeljo zaokrožili 46. revijo Primorska poje, ki so jo posvetili 110. obletnici rojstva skladatelja Ubalda Vrabca in 70. obletnici konca druge svetovne vojne. Od 27. februarja dalje je ponudila 30 koncertov z 206 zbori in vokalnimi skupinami s Primorske, slovenskih zborov iz Italije, Hrvaške in Madžarske s skupno 4500 pevci in množico poslušalci.

PRIMORSKA Ena največjih manifestacij slovenske ljubiteljske kulture, revija Primorska poje, povezuje Primorsko od Trente do Svetega Petra v Istri, od Kanalske doline, Rezije, Terske doline do Trsta in utrjuje enotnost slovenskega kulturnega prostora.

Na eni od treh zadnjih revij, v nedeljo v Domu TNP Trenta, ki Primorski poje ponuja gostoljubje že od konca devetdesetih let, so uvodoma povzeli besede **Cirila Zlobca**. Zapisal je, da je Primorska poje slovenski fenomen, da je zborovska pesem slovenska posebnost, ki radostno kljubuje spreminjajočim se okusom časa in da je čisto preprosto del intimne in družbene psihe, človeške nravi in ena najbolj žlahtnih oblik samozavedanja ...

“Petje je od nekdaj tesno povezano s primorskim človekom, največ ljubiteljskih kulturnih društev se ukvarja prav z zborovskim petjem. Mnogi sestavi so zelo kakovostni. Pomembno je, da pojejo in se družijo tudi v manjših krajih, da po svojih zmogljivostih čim lepše zapojejo,” razmišlja vodja tolminske območne izpostave **javnega sklada za kulturne dejavnosti Silva Seljak**.

Čim lepše peti

In prav to, čim lepše peti, je vodilo Primorske poje, ki ni tekmovalnega značaja.

V Trenti so se predstavili zbori in skupine od Sovodenj do Pivke in Kozine. Pevci Košanskega okteta z zborovodjo **Ksenijo Belcer Žnidaršič** ohranjajo in nadaljujejo več kot stoletno tradicijo petja na Košanskem. Ostajajo zvesti predvsem bogatemu izročilu slovenske ljudske pesmi. Vokalna skupina Slav'na, pri kateri za ubrane moške glasove skrbi **Jelka Bajec**, uspešno pripravlja tudi različne projekte. Posneli so zgoščenko s pesnico **Danico Pardo**, pripravljajo odmevno tradicionalno prireditev Koncert pod lipo, sodelovali so na Mali šoli dirigiranja ... Pravkar so dopolnili deset let delovanja.

Iz Kozine je prišel Moški pevski zbor Slavnik pod vodstvom **Andreje Hrvatina Tomažiča**. Komorni zbor Plejade s šopkom deklet iz Ajdovščine in okolice je bil v preteklosti večkrat nagrajen na različnih festivalih. Praznujejo 10. obletnico bogatega poustvarjanja. Pri delu jim od letos pomaga mladi in uspešni skladatelj in zborovodja **Patrick Quaggiato**. Iz te bogate zakladnice slovenskih skladateljev je navdih za nastop v Trenti črpala Moška vokalna skupina Zguniz Šmihela pri Pivki, ki deluje od leta 2009 pod okriljem Kulturnega društva Šmihel. Tudi njih vodi Žnidaršičeva.

Ženska vokalna skupina Danica z male kraške vasi Vrh je v program, ki so ga naslovile *In memoria* v spomin na konec druge svetovne vojne, vpletla borbene in revolucionarne *Jutri gremo v napad*, *Katjuša*, *Auschwitz* in *Vrabčevo Bilečanko*. Zbor vodi **Jana Drassich**. Kot zadnja se je predstavila Pevska skupina **Studenec Pivka**, ki je 13 let prepevala pod umetniškim vodstvom **Irene Rep**, letos pa to nalogo prevzema **Vilko Majerič**.

Na zaključnem koncertu v Gropadi je pevkam in pevcem domačega **Mešanega pevskega zbora Skala Slovan**, **Vokalne skupine Glas**, **Slovenskega zbora Zagreb**, **Okteta Bora**, **Mešanega pevskega zbora Adriatic** in **Skupino ljudskih pevk Mandrač** prisluhnila do zadnjega koticčka polna dvorana. In dokazala, da je močan in nepogrešljiv člen primorske pevske karavane tudi občinstvo. V zamejstvu revijo pripravljajo tržaška Zveza cerkvenih pevskih zborov, Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Zveza slovenskih kulturnih društev Trst, Gorica in Videm. **Živka Persi**, pokrajinska predsednica zveze slovenskih kulturnih društev, je v pozdravnem govoru med drugim dejala, da Primorska poje povezuje, goji zavest in pripadnost ter udejanja misel, da pesem osvobaja. **MI**

Pevci pravijo, da nimajo tekmovalnih ambicij, prav tako kot revija Primorska poje ni formalno tekmovalna, vsak zase pa si vendarle prizadeva, da bi bil najboljši, da njegova pesem zazveni lepo in ubrano.

NEVA BLAZETIČ

Malo moraš biti tudi nor

Ocenilo št.
bralcev: 9

Avtor

**MATIJA
STEPIŠNIK**

Deli na
Facebook

Deli na
Twitter

Deli na
Google+

Četrtek, 30. april 2015

Matevž Frangež, socialni demokrat, ki je (začasno) izstopil iz aktivne politike, o Sloveniji, Mariboru, prilikah in zamujenem. Intervju iz praznične priloge V soboto v celoti.

1 od 1 *Matevž Frangež*

IGOR NAPAST

Da razčistiva takoj. Ste zdaj bivši politik? Ali politik na daljšem odmoru?

"Tega še ne vem. Sem pa gotovo politik, ki je moral iz politike oditi, da je prišel do intervjuja v sobotnem Večeru."

O utrujenosti, o družinskih razlogih, pa tudi o naveličanosti okolja, v katerem ste delali od 2008, o

pogrešanju Maribora ste pisali, ko ste sporočili odločitev. Govoriva pod črto o sesutih iluzijah o politiki kot delu v skupno dobro?

"Napačen odnos do politike kot urejanje skupnega v družbi bil, da bi jo, oprostite izrazu, a ga bom uporabil namenoma, povsem odjebal. Sem državljan. Kot člana te skupnosti me bodo še naprej zanimale iste stvari, a na drugačen način. Ta hip ne vidim kariernih izzivov v politiki."

Iz stranke SD pa ne odhajate?

"Ne. V njej nimam nobene funkcije, a se z veseljem pogovarjam z ljudmi, s katerimi imamo vrednostno podoben pogled na svet. Socialni demokrat sem postal navkljub Janezu Kocijančiču in ostal navkljub Borutu Pahorju, Igorju Lukšiču in Dejanu Židanu. Liderska figura ni format, v katerega bi zapakiral politična prepričanja. Socialna demokracija mi ostaja pomembna kot način življenja in nabor vrednot sobivanja, strpnosti, solidarnosti, a hkrati tudi zdrave podjetnosti."

Kaj boste delali?

"Pridružil sem bom s. p.-generaciji."

Ne greste v službo v Rdeči križ, kot se govori?

"Ne grem ne tja in ne na Elektro Maribor, kot se tudi sliši. Grem v podjetništvo."

Kaj boste delali konkretno torej?

"Javnost me pozna kot politika. A tisti, ki me poznajo bolje, me poznajo tudi kot navdušenega oblikovalca, dobrega organizatorja in komunikatorja. Imam nekaj malih podjetniških idej, ki jih bom poizkušal realizirati."

Solo idej? Da naj bi snovali neko zgodbo skupaj z nekdanjim direktorjem marketinga pri Večer Blagajcem, se sliši?

"Nihče ne more uspeti sam. Če pa že uspe, se zmage ne more z nikomer veseliti. Nama z Mitjem je skupno to, da v tem okolju vidiva cel kup super zgodb in še več potencialov, ki lahko postanejo super zgodbe. Perspektiva pa je v povezovanju, kar kaže tudi start up generacija."

Vi se boste lahko fino oprli tudi na svoje politične zveze, za katere je pri nas znano, da so pomemben generator posla.

"Škodijo ne, a prepričan sem, da mi bo osebna etika preprečevala kakršnekoli skušnjave in zlorabe. Jih bom pa uporabil za tisto, kar bom ocenil, da je skupno dobro."

Veliko ljudi je iz politike navidezno odšlo, da so potem iz gospodarstva služili na račun političnih poznanstev, največkrat z državnimi firmami.

"Osnovni motiv za odhod je dvojnost življenja, ki sem jo živel zadnjih sedem let. Živim v Mariboru oziroma v zadnjem letu na njegovem obrobju, vsak dan pa sem se vozil v službo v Ljubljano. To požre ogromno energije. Imam tri in pol letnega sina in skoraj leto staro hčerko, ki potrebujeta očeta več, kot sem jima bil v zadnjih letih."

Kaj pa bermudski trikotnik po Kermaunerju oblast-last-slast? Vonj politike? Ne zasvoji to?

"Če bi okolje še naprej predstavljajo isti izziv, ne bi odšel. A sem ugotovil, da me ne motivira nobena naslednja politična stopnička."

V teh časih pustiti dobro plačano službo državnega sekretarja v kabinetu premierja, ki sicer ni za nedoločen čas ... Kdo je gotovo rekel, ali ste nori?

"Malo moraš biti tudi nor, da zbereš pogum za spremembe v svojem življenju. V tistem svetu sem postajal vedno bolj nesrečen. Zdaj se mi zdi, kot da sem zaživel na novo."

S. p-generacija je s prekerizacijo številnih poklicev postala "prekleta generacija", za mnoge izgubljena.

"Nad to generacijo ni obupati, ker je šla skozi izjemno težak čas krize v letih, ko je najbolj kreativna. Gromozanski pritisk, negativizem in nezaupanje v prihodnost počasi popuščajo in ljudje se počasi osvobajajo te družbene kompresije. V garažah razmišljajo, kako se lahko iz situacije izvijejo. Teža

časa rojeva vse večjo kreativnost."

Ja, veliko kreativnih gre med s. p.-je, ker služb ni. Poskusijo. Dajo vse od sebe na krutem s. p.-trgu. Izkusijo ceno s. p.-delovne sile. Zelo nizko ceno. Nato iščejo ugodno letalsko karto za tujino.

"Slovenija je še vedno lahko obljubljena dežela."

Ah, o Švici smo se naposlušali, se vam ne zdi?

"Drugo je vprašanje primerjav. Slovenija ima vse potencialne, da ob primerni ureditvi sistema ta kreativnost zaživi. Jasno pa je, da je to družbo treba spremeniti. Na eni strani imamo fiktivno dobro zaščiteno populacijo redno zaposlenih delavcev, na drugi pa množico mladih brez socialne zaščite. Tudi če si s. p. in ima tvoj status vse elemente delovnega razmerja, zate nihče ne poskrbi, ko si zlomiš nogo. Dokler bomo imeli v družbo vgrajeno to dvojnost s temeljno nepravilnostjo, ki se je brutalno izostriLa v zadnjih letih, kot družba ne bomo funkcionirali. To vzdržuje vtis, da so mladi neenakopravni in da nimajo prihodnosti."

To, kar razlagate, berem tudi kot samoovadbo socialne demokracije, od 2008 večinoma vladne stranke, da ni uspela tej mladi generaciji zagotoviti večje varnosti, pogojev za dostojnejše življenje.

"V tej državi nismo uspeli prilagoditi socialne mreže spremenjeni družbeni in ekonomski realnosti. Delamo se, da

tradicionalne oblike zaščite posameznika in družine funkcionirajo tudi v bistveno spremenjenih ekonomskih okoliščinah. Moja ideja je, da bi socialni sistem morali prilagoditi novim oblikam dela in se ne vračati k starim oblikam dela."

Ste kot član SD to kdaj povedali vašim naravnim zaveznikom - sindikatom?

"SD je preveč postala branik statusa quo. Kot država in skupnost še vedno nismo definirali nacionalnih ciljev, kam želimo kot družba priti. Do 2030, 2040 in 2050. Kitajske korporacije imajo poslovne načrte za naslednjih sto let, mi se prebijamo iz leta v leto in komaj sestavljamo en konec z drugim. Smo pristaši inercije in njeni ujetniki. Če ne zastavimo skupnih ciljev, ki bi družbo, tudi sindikate, povezali v skupni ambiciji, je normalno, da se nadaljuje vsakodnevna pozicijska vojna. Ne moremo narediti premika, če ne razčistimo, kam želimo priti. Črnogledi obeti in strah delijo. Skupni cilji in želje pa povezujejo. In to rabimo v Mariboru in v Sloveniji. V perspektivi naslednjih let in tudi desetletij so nekatere priložnosti, pa tudi nevarnosti, evidentne. Kot družba moramo začeti aktivno komunikacijo o tem, kaj moramo narediti, da bomo kos času, ki prihaja, bolj kot smo kos sedanosti. To je tudi vprašanje o vlogi SD v času po krizi."

Smo že iz krize?

"Najbrž ne. Celo več: zaradi sprememb v svetovni ekonomiji

bo kriza verjetno zelo permanenten pojav. Socialna neenakost je rodila nova družbena gibanja, ki so danes že organizirana v političnih skupinah. Denimo Združena levica. Na drugi strani politične premice so tisti, ki ponujajo poenostavljene odgovore o krivdi. Zato gledamo krepitev skrajnih desnih sil. Naloga SD je vzpostavljanje ravnotežja, v katerem se bodo vsi ekstremi in vse socialne situacije lahko dovolj dobro prepoznale. To je ključ SD, da vstopi v 21. stoletje."

Ker je SD, nekoč Združena lista, kot naslednica partije še vedno v 20. stoletju? Ni to zvonjenje po toči, priznanje neuspeha afirmacije tega koncepta v realno politiko.

"Nosim občutek krivde. V profesionalno politiko sem se podal leta 2008, nekaj tednov pred zlomom Lehman Brothers. Takrat ni nihče prišel s priročnikom, kako ravnati. Še leta smo se v politiki kregali, zakaj je do krize prišlo, in ob zunanjih dejavnikih različno interpretirali vzroke slovenske šibkosti v njej. Soglasja o tem, kaj se je zgodilo, v politiki še danes ni. Ko pogledam odločitve, ki jih je sprejemala država in sem jih potrjeval tudi sam kot poslanec, lahko vidim, da je Slovenijo premetavalo. Od recepta do recepta, brez konsistentne, na družbenem soglasju utemeljene skupne vizije. Med stvarmi, zaradi katerih imam občutek krivde, sta denimo bančna sanacija in sklep o privatizaciji 15 podjetij."

Ta je zdaj vedno znova tako aktualen, vroč. SD je na njem potrdil denimo tudi zadnje prodano Žito,

danes pa Dejan Židan govori, da je to škodljiva gospodarska poteza. To ni ne konsistentno ne verodostojno.

"Kakšne so bile tedaj družbene okoliščine? Grožnje s trojko, visok donos na obveznice, zelo blizu mej, ko smo kot država postajali plen špekulantov. Bili smo v distorziji družbe, bil je čas vstrajniških gibanj in hudega krča v političnem razredu. Takrat so bile sprejete odločitve, ki resnici na ljubo niso bile dovolj preiščljene. V razpravah v DZ sem velikokrat govoril o državni srebrnini, o zaščiti državnega premoženja. Še vedno verjamem, da bi bilo mogoče drugače. Bruselj je bil zelo jasen le v nečem: uredite korporativno upravljanje, pa bomo sprostili pritisk za privatizacijo, če pa tega namena nimate, pa čim prej umaknite državo iz gospodarstvo."

Niste odgovorili, kaj je bilo in je narobe s seznamom. Je na njem preveč/premalo podjetij, so tam napačna?

"Problem je, da je bil sprejet brez zadostnega razmisleka. V krču, naglici, brez resne strategije, ki bi videla nekaj korakov naprej. Proces se s temi 15 podjetji ne bo končal. V državnem lastništvu je mnogo družb, kjer država v resnici nima kaj iskati. So pa že na tem seznamu podjetja, ki bi morala ostati vsaj v delni državni lasti."

Telekom?

"Recimo. Razprava kaže, da vsi zelo relevantni vidiki

privatizacije niso bili premišljeni."

Silne milijarde smo poslali v banke decembra 2013. Imamo danes boljše banke?

"Že leta 2009 sem zagovarjal dokapitalizacijo bank. Banke so se že takrat začele soočati z zmanjšano kapitalsko ustreznostjo, kar je oteževalo dostop do dolgoročnih virov financiranja na medbančnem trgu, slovensko gospodarstvo pa je množično povpraševalo po reprogramih, torej podaljšanju ročnosti kreditov. Podjetja so začela padati kot domine. Namesto da se tajkunov loti pravna država, smo z njimi obračunali z ekonomsko politiko, s tem pa zlomili hrbtenico slovenskega gospodarstva. Slabe naložbe pa so dinamična kategorija, naraščajo in padajo, odvisno od časa in kakovosti upravljanja. Leta 2009 so bile obvladljive na bistveno cenejši in lažji način."

Je bil izbris podrejencev ustaven, zakonit?

"Videli bomo, kaj bo o zakonu o bančništvu odločilo ustavno sodišče. Sanacijo sem zagovarjal iz preprostega razloga. V podjetju, ki mu gre slabo, pa naj bo to banka ali tovarna nogavic, morajo ceno sanacije najprej plačati lastniki. Kot lastnik delnic Nove KBM sem bil tudi jaz izbrisan."

Ali ste politiki v tistem živčnem času, jeseni 2013, sploh vedeli, kaj se dogaja? Ste vedeli, da zakonodajo, ki jo potrjujete, predpisujejo nižji uradniki iz Bruslja? Da so se izračuni naših in tujih

revizorjev povsem razlikovali? Vas je sploh zanimala metodologija stresnih testov?

"Ti in kasnejši stresni testi so bili narejeni na apokaliptičnih predpostavkah, ki se niso uresničile. Moje vedenje ni bilo zadostno, a odločevalcem, tedanji vladi, regulatorju, sem pripisoval dobronamernost. In jo še vedno. O metodologiji v tistem času, resnici na ljubo, ni govoril nihče. To se je odprlo šele ob prvih zahtevah po njeni javni dostopnosti in transparentnosti. Veliko stvari, ki so znane danes, moti, med drugim potencialni konflikt interesov institucij, ki so pri tem sodelovale. Ne, na vse to nismo bili dovolj pozorni."

To me vodi v sklep, da je slovenska politika velikokrat le ne dovolj podučen (pod)izvajalec politik, ki se oblikujejo v raznih centrih moči? Od Bruslja do kapitalskih centrov.

"Svaril bi pred prehitrimi sklepi. Koncept bančne unije se je 2013 šele rojeval. Pri zakonih o sanaciji bank in o SDH, ki sta bila v osnovi zakona druge Janševe vlade, smo se kot družba v bistvu učili. Najboljše, kar smo imeli, so bila mnenja akademikov, ki so zagovarjali en ali drugi koncept sanacije bank. Sam sem se zavzemal za reševanje bank brez prenosa slabih terjatev na enotno institucijo, ampak za oblikovanje posebnih enot znotraj bank. A ta koncept ni prevladal."

Je prav, da bo Nova KBM prodana za okoli 200 milijonov evrov? Banka, v katero smo 2013 vrgli 870 milijonov davkoplačevalskih evrov?

"Tudi kot državni sekretar sem opozarjal, da moramo kot država definirati minimalna pričakovanja o tem, koliko je za državo kot lastnika vredno neko premoženje. V Novo KBM smo vložili 550 milijonov evrov denarja, ob tem pa še okoli 300 milijonov prvovrstnih državnih obveznic. Kot veste, bi banko po prvotnem scenariju morali prodati že 2014, a zamujamo. Če bomo banko prodali med 200 in 250 milijoni evrov, nas bo nekega dne spet bolela glava. Novi lastniki bodo z enostavnimi manevri, kot sta prodaja obveznic ali manjšanje kapitala v banki, zelo hitro povrnili kupnino. Za takšno ceno banke ni smiselno prodati."

Ste premierju v zvezi z Novo KBM kaj predlagali, svetovali? Ste mu rekli, naj o tem v končni fazi odloči vlada kot skupščina SDH?

"Opozoril sem na nujnost oblikovanja minimalnih cenovnih pričakovanj. Na ta vidik sem opozarjal tudi v svoji stranki. Sem namreč proti linearnemu zaustavljanju privatizacije, moramo pa jasno definirati svoja prodajna pričakovanja o kupnini, zaščiti zaposlenih, vlaganjih v razvoj. Če kot prodajalci nismo zadovoljni z iztrženim, imamo vedno privilegij, da se odločimo, da določenega premoženja ne prodamo. V tem hipu obstajajo cenejše alternative."

Zakaj se SD toliko bolj zaletava v prodajo Telekoma kot Nove KBM?

"Jaz se ne zaletavam nikamor. Moj pogled na privatizacijo se

je nekoliko spremenil, vstran od kurza stranke. Morda želim opravičiti odločitve, ki sem jih sprejemal dve leti nazaj. Morda tudi zato, ker vidim, da nam manjka svetovljanskosti. Zelo uživamo v svoji zaplankanosti. Vsak tuji lastnik nikakor ni slaba novica."

Je prav, da je Janko Veber padel kot minister?

"Janko je imel gotovo dobre namene, ki izhajajo iz legitimnih političnih prepričanj. Po moje je želel zaščititi to, kar razume kot kritično infrastrukturo. A pri tem ni ravnal politično modro. Vsaj komunikacijo z OVS bi bil moral opraviti premišljeno in pisno, da bi lahko učinkovito odstranil dvome, ali je šlo za politični vpliv na obveščevalce. To bi prineslo tudi jasen odgovor na vprašanje, kakšen tip naloge je bil naročen in kakšna sredstva odrejena. Janku lahko zaupam, da je res, kar govori, a v delu javnosti je bil premočen dvom o poštenosti teh ravnanj. Zanj in za zdravje političnega prostora je modro, da ni več minister."

Privatizacija zelo premetava SD. Malo bi bili za prodaje, vsaj javno pa post festum proti.

"S tujimi investitorji imamo tudi kar nekaj dobrih izkušenj. V štajerskem delu podjetij, ki imajo tuje lastnike, so nivo korporativnega upravljanja, vključevanje zaposlenih in motiviranost na veliko boljšem nivoju kot pri podjetjih v državni lasti. Še vedno trdim, da je bil AUKN najboljši poskus, da pridemo do dobrega korporativnega upravljanja v državnih firmah. V tem delu sem zase neobičajno naklonjen

teorijam zarote, da je bilo očitno treba AUKN demontirati, da se izvrši politični cilj - privatizacija."

AUKN se je predvsem tudi kazal kot izpostava lobijskih interesov, vezanih na staro levico. In ste pozabili, kako je AUKN energetske podjetje ukazal nakup delnic Nove KBM, povozil nadzorne svete in uprave?

"Lahko da to o lobijih deloma drži. Ampak je SDH to rešil? Že v AUKN bi bilo treba okrepiti varnostne ventile, mi pa smo šli rušit institucijo, ki je v kratkem času pokazala, da je po norveških in francoskih zgledih sposobna priti do rezultatov. AUKN je bil tudi v okviru OECD izpostavljen kot dober primer državnega korporativnega upravljanja."

Državna podjetja, pa tudi javna občinska podjetja, so pri nas fevdi političnih strank. Za SD v Mariboru se ve, kako je "ugrabil" Elektro. S privatizacijo bi se presekale pipice, denarni tokovi s politiko.

"Kako je s pipicami, težko sodim. V zaščiti političnega stališča o preišljeni privatizaciji težko ostanesh kredibilen, če obstajajo primeri, ki kažejo, da gre za zaščito strankarskih in interesnih fevdov."

In kadrovanja "naših", stalni modus operandi slovenske politike.

"Po mojem mnenju politična kariera ne more in ne sme

nekoga kar avtomatično diskvalificirati, da se poteguje za vodstvena mesta v gospodarstvu. Boris Sovič je bil dober župan, izjemen veleposlanik v Izraelu, je strokovnjak za energetiko in zame ni dileme, da je kompetenten za vodenje Elektra Maribor. O tem, ali je kot direktor tudi uspešen, pa morajo odločati njegovi nadzorniki."

Eden večjih porazov SD je bil, da je postala v pomembnem delu kadrovska agencija za omrežja, ki so se priklopila na stranko.

"Gena za kadrovske politike nimam. Ta vtis, ki se je ustvaril v javnosti glede SD, v celoti ni napačen. A vsaj v času Boruta Pahorja je SD vedela, kaj na tem polju hoče, in bila je zapovedana depolitizacija kadrovanja. Prihodnost te države je v krepitvi integritete in neodvisnega upravljanja. Moti pa me stereotip, da se pripadnike strank pri nas nasilno ukaluplja. V SD sem dolgo imel občutek, da sem lahko do vsakega predsednika kritičen, pa sem lahko napredoval. Polje znotrajstrankarske enotnosti, na katerem stranka ta hip prepotencirano dela, je precenjeno. To duši notranjo kreativnost. V SD so zato utihnili glasovi, ki so v preteklosti predstavljali zelo pomemben znotrajstrankarski korektiv."

Kdo so ti glasovi?

"Nekateri so bolj znani, kot sta Tekavčičeva in Jeretič, pa tudi vrsta manj znanih ljudi z močno izoblikovanim kritičnim mnenjem. Ker se je prostor za kritiko v stranki manjšal, so se nazadnje iz stranke odmaknili, čeprav jim je

bilo glede na dolg proces politične in vrednostne socializacije usojeno, da nekega dne postanejo njeni voditelji."

2008 je bil Borut Pahor pravi človek na pravem mestu, da kot šef vlade državo pelje skozi krizo? Kako kot nekdo, ki je spadal v linijo tako imenovanih mladih pahorjancev, na to gledate s časovne distance?

"Zame tretja pot ni mrtva. Med neobrzdanim kapitalizmom in skrbjo zgolj za lastno rit na eni strani in socialističnimi idejami o kolektivu nad posameznikom je dovolj prostora za idejo, ki na zmeren način kombinira dobre strani enega in drugega ter zmanjšuje negativne posledice v družbi in ekonomiji. Spet sva pri ravnotežju."

Ampak tretja pot je bila blairovski skok na vlak neoliberalizma, ki je levico drago stal.

"Ni res. Tretja pot je razumevanje, da je zaradi sprememb globalne ekonomije po padcu berlinskega zidu z reformnimi procesi sisteme socialne varnosti nujno prilagoditi novemu ekonomskemu ustroju. In če grem k odgovoru na osnovno vprašanje: Pahorjev koncept iskanja ravnovesja med konkurenčnostjo in efektivno socialno zaščito posameznika je zame še vedno prava pot. Borut Pahor je bil nov tip liderja. Imel je to reformno naravnost, ambicijo, da to državo spremenimo. To generalno zdaj pogrešam v slovenski politiki. Imel je jasne cilje, četudi jih je kdaj po nepotrebem opisoval z visokotečimi floskulami."

Prva Pahorjeva vlada je za naslednje generacije pustila lignitno "atomska bombo" za javne finance - Teš 6.

"Začelo se je že prej. A drži."

In ta krater, ki je nastal ob asistenci vaše stranke, danes polnijo Dravske elektrarne.

"Drži. Ampak prvi zakon o državnem poroštvu za TEŠ sva z nasprotovanjem zrušila Luka Juri in jaz, proti strankini politiki torej. Vedno sem bil proti 6. bloku, jasno in glasno. Prvič zato, ker prihodnost slovenske energetike gradi na preživetih fosilnih gorivih, namesto da bi se kot družba z dobrimi danostmi za razvoj obnovljivih virov energije odločili, da vse investicijske resurse namenimo razvoju OVE. Teh resursov danes ni, ker jih sproti kuri tisti gromozanski dimnik. In drugič zato, ker mi je bilo ves čas povsem jasno, da račun plača dravska energetika. Ki je zaradi TEŠ povsem izgubila svojo poslovno avtonomnost in pri kateri je le še vprašanje časa, kdaj jo bo HSE povsem anektiral k sebi. To je največje ropanje naše regije in na to sem glasno opozarjal vsa ta leta, v Mariboru pa so se mi v glavnem smejali."

Pri Pahorju in Bratuškovi ste bil koalicijski poslanec, zdaj ste bili v vladni strukturi kot državni sekretar v najvišjem kabinetu - premierskem. Kakšen rok trajanja ima še vlada, že zdaj polna afer, neenotna denimo pri privatizaciji?

"Včasih dvomim, da obstaja zadostna koalicijska kompaktnost, ki bo sposobna pripeljati mandat do konca. Gotovo pa ta vlada ima zadosten potencial, da opravi, kar je potrebno."

To je?

"Naši makroekonomski kazalci so po marsikaterem kriteriju zelo dobri. V veliki meri je to posledica izvoza, se je pa v zadnjem četrletju 2014 začelo krepiti tudi domače povpraševanje. Imamo izjemen zunanjetrgovinski presežek, kar pomeni, da ustvarimo več, kot porabimo in da smo sposobni tekmovali na najbolj konkurenčnih trgih. Ti podatki se čez noč ne morejo preliti v povečano blagostanje ljudi. Nekateri stvari je namreč še treba opraviti. Pri davčnem sistemu pogrešam bolj fleksibilen razmislek o tem, kakšen davčni sistem je za nas optimalen v situaciji, ko nam študije kažejo 27-odstotno sivo ekonomijo. Z zmanjševanjem davčnega bremena v segmentu plač bi na koncu najbrž ustvarili večji davčni izplen. To dela Avstrija."

Analizirala sva Pahorja. Kaj pa Cerar kot premier? Skušaj rehabilitirati lik neodločneža, težave ima s kadri, neizkušeno poslansko skupino ...

"Nikoli nisem bil pristaš teze, da izumimo nov politični razred, ker trenutni ne funkcionira. Upam, da je dozorelo spoznanje, da je potrebno obstoječega izboljševati in ne pred vsakimi volitvami izumljati na novo. Zato sem zagovornik

notranje demokracije v strankah, kritike in ne partijskega trepljanja po ramenih, da smo itak najboljše, kar politika premore, le ljudje tega ne razumejo. Cerar? V osnovi je dober človek, kot politik pa ima še veliko neizkoriščenih potencialov. Verjamem, da mu lahko uspe, pomembno pa je, kako bo vodil stranko. SMC je kot nova politična platforma z osvojeno izjemno podporo na volitvah imela potencial, da postane gibanje, se pa bojim, da postajajo partijski. Voditelje lahko merodajno ocenimo šele skozi primerno časovno distanco. Tudi za Pahorja se bo pokazalo, da sta ga kontekst in tudi medijski svet kot premierja diskvalificirala kot slabega premierja, v resnici pa je bil veliko boljši in uspešnejši."

SD po aferi veberkom ni mogla v opozicijo zaradi premočnih interesov? In ker bi v opoziciji potonila v senci Združene leve?

"ZL vidim kot eno zelo dobrodošlo novost v politiki, ki je tukaj, da ostane dolgoročno. Ne verjamem pa v radikalizacijo družbenih razmerij, zato je naloga SD drugačna od nalog radikalne leve. Na mnogih projektih lahko odlično sodelujemo, kar se je pokazalo pri vprašanju pravic istospolno usmerjenih, to se kaže tudi pri konoplji. ZL ni konkurenca SD, ampak je bistvena razširitev možnosti, da lahko implementiramo pametne socialdemokratske politike."

No, volivci so v ZL videli konkurenco in predvsem mlajši so se zanjo tudi odločili, čeprav so bili prej

del SD-bazena ali pa vsaj potenciala.

"Super. Ti mladi očitno niso imeli razloga, da verjamejo v SD. Kako neki, če se je v percepciji ljudi izpostavljala kot branik statusa quo, ki za mlade ljudi ne deluje. Naloga socialne demokracije je, da na novo vzpostavi zavezništvo z 80 odstotki ljudi, ki imajo identične vrednote kot mi. Da torej posežemo v levosredinski in sredinski prostor, za to pa je potrebna zmernost, verodostojnost, zaupanje v kompetence upravljati državo v skupno dobro in za razvoj. Bolj kot ZL je naš naravni politični konkurent SMC."

Dejan Židan je sposoben dvigniti SD? Prve volitve so mu bolj ali manj spodletele, voditeljsko se še ni pokazal.

"Moja stranka ima še vedno koncesijo nad socialno demokracijo. A ta privilegij ni večer, če ne bo SD s svojim delom vsak dan dokazovala, da je te velike oznake vredna. V slovenski politiki generalno in ne le v moji stranki pogrešam malo več domišljije, sposobnosti prepoznavanja priložnosti, pa upravljanje sistema in po Jeretičevo energije, da se kot družba premaknemo naprej. Sedanji generaciji voditeljev stranke se vidi predvsem, da razen Levaniča nimajo globokih korenin v SD. Imam vtis, da skušajo nekateri s privzemanjem odločnejših levih stališč ponesrečeno pokazati, da so naši. Ni pa to odsev tega, kar bi SD morala biti. In vedno bolj spoznavam, da Pahor v dolgoletnem vodenju stranke ni predstavljal strukturne spremembe, pač pa le toleriran odklon. Tega mi je žal. Zadnji kongres v Celju

mi je pokazal, da je ta stranka v bazi bistveno bolj radikalna, kot bi si želel, da je."

Kako se iz vladnega kabineta vidi Maribor? Kaže, da slabo. Vlada pride vsake toliko okoli, obljubi nekaj drobža in spodbud, resnega načrta pa za Maribor ni.

"Ljubljanska perspektiva Slovenije je bistveno drugačna od mariborske. Socialna in ekonomska slika centra in periferije se ne moreta primerjati. Nobena vlada tega vprašanja ni znala nagovoriti na ustrezen način. Kar me zelo skrbi, je dejstvo, da bi danes, če bi imeli referendum o priključitvi Avstriji, pomemben del tega okolja glasoval za. Če politiki ne bo uspelo povrniti občutka, da smo skupnost za to, da skupaj napredujemo in da smo skupaj varnejši, ne le nekateri deli države, potem se bo dezintegracijski princip stopnjeval."

Sedem let ste bili poslanec ali državni sekretar. Razumeli boste kleno štajerščino: dovolj dolgo ste bili pri koritu, da bi lahko kaj konkretnega naredili in spremenili.

"Ves čas sem opozarjal na zapostavljenost mariborskega gospodarstva, pomagal reševati zaostreno situacijo v marsikaterem podjetju, dajal pobude za vrsto mariborskih projektov, kot so EPK, obvoznica, obnova šol in drugo. In kaj od tega tudi dosegel, kot je bila lanska intervencija za dodatna sredstva za Festival Lent. A že zaradi vsega tega časa tudi pri tem nisem brez krivde. Ključ pa je spet v

povezovanju. Lent smo lani rešili, ker smo vsi stopili skupaj in v Ljubljani zgradili enotno mariborsko fronto. A to je prava redkost v seriji poizkusov."

Omenja se vas kot enega od krivcev za stečaj mariborske košarke. Kaj je šlo narobe? Se je živel na preveliki nogi, se jo je izčrpalo?

"Spet smo pri preizkušnem mariborskem poenostavljanju. Ko ti gre dobro, so vsi zraven. Ko klecneš, pa vsi pametni, a le redki ponudijo roko. Seveda sem kriv, tako kot vsi tisti, ki smo nekaj let prostovoljno pomagali klubu, da je zrasel v prvoligaša. A klub se ni dovolj hitro prilagodil spremenjenim gospodarskim okoliščinam, ki so začele radikalno nižati prihodke, na drugi strani pa povsem tržni pogoji za najem telovadnic, mačehovski odnos Košarkarske zveze, breme starih dolgov. Bojim pa se, da je košarka le prva lastovka. Če ne bomo lokalno in nacionalno na novo osmislili podpore osnovni športni dejavnosti z otroki in celovitim klubskim pogonom v različnih disciplinah, bodo uspehi slovenskega športa čez deset let samo še obledel spomin."

Cerarja konkretno v Maribor še ni bilo. Ker ga niste uspeli prepričati, da prisluhne temu ranjenemu mestu?

"Z obiski po regijah želi obnoviti regionalni dialog. Nekaj mesecev sem si prizadeval, da bi mariborski župan dobil termin pri predsedniku vlade. Obljubljeno mi je bilo, da bo to do konca marca, a mi ni uspelo. Silnice odločanja so bile

očitno nekje drugje. Maribor, sever države, bo treba vzeti skrajno resno in tudi te koalicije ne razumem, zakaj se otepa vprašanja regij, ki bi bile odgovor na marsikaj, tudi zaostren javnofinančni položaj lokalnih skupnosti. Odločevalski proces je še vedno centraliziran, čeprav se od tukaj problemi ne vidijo dovolj jasno in avtentično. In zato sprejemamo vrsto napačnih odločitev."

Koliko je k umiku prispevala neuspešna županska kandidatura?

"Imel sem resno ambicijo zmagati in prepričan sem bil, da lahko dobim tekmo. Imeli smo simpatično kampanjo, ki je skušala zbuditi ambicije in pokazati, da živimo v fantastičnem delu sveta. V času vsesplošnega upora zoper politiko sem prejel zaupanje četrtrine volivcev. Na to bom vedno ponosen in to je moja mala zmaga v velikem porazu. Ženo sva se kmalu za tem, mogoče tudi kot rehabilitacijo po tej tekmi, zaljubila v košček zemlje v Jarenini in od takrat povsem spremenila način življenja."

Iz SD v Mariboru in širše se sliši ocena, da ste do Andreja Fištravca, ki vas je premagal, preveč benevolentni, podporniški.

"Moj tedanji konkurent in sedanji župan Andrej Fištravec očitno ni izkoristil kapitala, ki mu ga je vstajništvo dalo. Fištravec je župan. Komu je všeč in komu ne, je pa župan mojega mesta. In če je potrebno pomagati za mariborsko stvar, si dajmo pomagati, ne pa poudarjati razlike med nami,

pa čeprav smo lahko kritični do njegovih potez ali njegovega štaba. Kanglerja nisem nikoli podpiral, a ko me je kot poslanca poklical, sem mu bil vedno na voljo. Ker je župan prvi, ki govori v imenu Maribora."

Zelo ste navijali tudi za vstop v koalicijo. Da bi bila SD del hobotnice, ki je zamenjala Kanglerjevo?

"SD v lokalni koaliciji sem videl v vlogi notranjega korektorja, da pomagamo mesto obrniti v pravo smer. Tudi tako, da se razseka vsaka hobotnica, ki bi ugrabljala mesto."

Po svoje pa so konflikti v mariborskem SD odraz notranjih razcepov v stranki, o katerih ves intervju govorite?

"Ko sem SD v Mariboru vodil, sem skušal stranko aktivirati in vzbuditi ambicije. Pokazali smo potenco, da osvojimo županstvo, in ambicijo, da bi sodelovali. Zmago štirih svetnikov na nadomestnih volitvah za štiri prosta mesta si štejem za velik dosežek ekipe, ki je danes v vodstvu mariborske SD pravzaprav ni več. Mariborski SD demonstrira vse tisto, kar je simptomatično za to mesto in državo. Vsi vemo, da je treba delati drugače, aktivneje in inovativneje, ampak ..."

Smo pred praznikom upora. Maribor pa je vedno veljal za njegovo svojevrstno domovino. A danes se zdi, da so bili zadnji upori v bistvu zaman. Kakšen pomeni ima sploh danes uporništvo potemtakem,

kako ga vidite kot nekdo, ki velja za človeka sistema, proti kateremu je teklo nekaj zadnjih vstaj?

"Zame so mariborske vstaje še danes svete. In niso bile zaman. Odnesele so slabega župana, sedanjemu in vsem prihodnjim, pa tudi vladi in politiki pa so jasen opomin: Ne špilajte se z Mariborom."

Kaj bi vas lahko poklicalo nazaj v operativno politiko?

"V naslednjih letih, verjetno tudi v desetletju, se v politiki ne vidim. Zdi se mi, da je po politični epizodi, ki traja od 16. leta, čas, da se preizkusim in dokažem v čem novem. Če mi to uspe, bom vreden, da se nekega dne, ko bosta otroka študirala, potreba po aktivnem družinskem življenju pa bo manjša, vrnem."